

ΜΕΡΟΣ ΙΒ΄
ΕΝΑΡΞΗ ΙΣΧΥΟΣ

Άρθρο τεσσαρακοστό πέμπτο
Εναρξη ισχύος

Η ισχύς της παρούσας, η οποία θα κυρωθεί νομοθετικά κατά το άρθρο 44 παρ. 1 του Συντάγματος, αρχίζει από τη δημοσίευσή της στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά στις επιμέρους διατάξεις της.

Αθήνα, 1 Μαΐου 2020

Η Πρόεδρος της Δημοκρατίας
ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΣΑΚΕΛΛΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ο Πρωθυπουργός
ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ

Τα Μέλη του Υπουργικού Συμβουλίου
ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΠΙΚΡΑΜΜΕΝΟΣ, ΧΡΗΣΤΟΣ ΣΤΑΪΚΟΥΡΑΣ, ΣΠΥΡΙΔΩΝ – ΑΔΩΝΙΣ ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ - ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΔΕΝΔΙΑΣ, ΜΙΧΑΗΛ ΧΡΥΣΟΧΟΪΔΗΣ, ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΣ, ΝΙΚΗ ΚΕΡΑΜΕΩΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΒΡΟΥΤΣΗΣ, ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ ΚΙΚΙΛΙΑΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΗΔΑΚΗΣ, ΣΤΥΛΙΑΝΗ ΜΕΝΔΩΝΗ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΤΣΙΑΡΑΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΘΕΟΔΩΡΙΚΑΚΟΣ, ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ ΜΗΤΑΡΑΚΗΣ, ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΡΑΜΑΝΛΗΣ, ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΛΑΚΙΩΤΑΚΗΣ, ΜΑΥΡΟΥΔΗΣ ΒΟΡΙΔΗΣ, ΘΕΟΧΑΡΗΣ ΘΕΟΧΑΡΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΓΕΡΑΠΕΤΡΙΤΗΣ, ΚΥΡΙΑΚΟΣ ΠΙΕΡΡΑΚΑΚΗΣ, ΜΙΛΤΙΑΔΗΣ ΒΑΡΒΙΤΣΙΩΤΗΣ, ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΟΥΜΟΥΤΣΑΚΟΣ».

ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄
ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΑΡΜΟΔΙΟΤΗΤΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

Άρθρο 3

Επέκταση του ευεργετήματος της έκπτωσης ποσοστού 25% σε εμπρόθεσμα καταβαλλόμενες δόσεις θεβαιωμένων οφειλών μηνός Μαΐου 2020

1. Στην παρ. 1 του άρθρου 2 της από 11.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 55) που κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4682/2020 (Α΄ 76), προστίθεται έβδομο εδάφιο και η παρ. 1 διαμορφώνεται ως εξής:

«1. Σε επιχειρήσεις που επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19, καθώς και σε μισθωτούς των επιχειρήσεων αυτών, δύναται να παρατείνεται η προθεσμία καταβολής και να αναστέλλονται η είσπραξη βεβαιωμένων οφειλών στις Δ.Ο.Υ ή τα Ελεγκτικά Κέντρα, καθώς και οι προθεσμίες καταβολής των δόσεων ρυθμίσεων ή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής βεβαιωμένων οφειλών. Κατά το χρονικό διάστημα παράτασης της προθεσμίας και αναστολής καταβολής των βεβαιωμένων οφειλών και των δόσεων ρυθμίσεων ή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής βεβαιωμένων οφειλών, τα οφειλόμενα ποσά δεν επιβαρύνονται με τόκους ή προσαυξήσεις. Στις ρυθμίσεις των προηγούμενων εδαφίων υπάγονται και φυσικά πρόσωπα που εκμισθώνουν ακίνητα σε επιχειρήσεις που

επλήγησαν οικονομικά λόγω της εμφάνισης και διάδοσης του κορωνοϊού COVID-19. Για τις ως άνω επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα που προσδιορίζονται με τις αποφάσεις της παρ. 2 εκπίπτει ποσοστό είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των δόσεων των βεβαιωμένων στη Φορολογική Διοίκηση οφειλών τους με ημερομηνία καταβολής από τις 30 Μαρτίου 2020 έως και τις 30 Απριλίου 2020, εφόσον αυτές καταβάλλονται εμπρόθεσμα. Σε περίπτωση οφειλών που τελούν σε καθεστώς ρύθμισης/διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής, εκπίπτει ποσοστό είκοσιπέντε τοις εκατό (25%) του ποσού της δόσης της ρύθμισης. Από το ευεργέτημα του προηγούμενου εδαφίου εξαιρούνται οι οφειλές από ΦΠΑ και παρακρατούμενους φόρους που δεν έχουν υπαχθεί σε καθεστώς ρύθμισης/διευκόλυνσης τμηματικής καταβολής, καθώς και οφειλές που προέρχονται από ανάκτηση κρατικών ενισχύσεων και χρέη υπέρ αλλοδαπού Δημοσίου. Η έκπτωση ποσοστού είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) επεκτείνεται και σε εμπροθέσμως καταβαλλόμενες δόσεις βεβαιωμένων οφειλών και δόσεις ρυθμίσεων ή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής με ημερομηνία καταβολής εντός του μηνός Μαΐου 2020 για επιχειρήσεις και φυσικά πρόσωπα, για τα οποία η προθεσμία καταβολής των εν λόγω οφειλών τους παρατείνεται με τις αποφάσεις της παρ. 2 με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του προηγούμενου εδαφίου. Η έκπτωση ποσοστού είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) του τέταρτου εδαφίου ισχύει και για οφειλές της παρούσας που καταβλήθηκαν από τις 11 Μαρτίου 2020 έως και τις 29 Μαρτίου 2020 και διενεργείται μέσω συμπηφισμού ποσού ίσου με το ποσό της έκπτωσης με άλλες βεβαιωμένες οφειλές, ή δόσεις ρυθμίσεων ή διευκολύνσεων τμηματικής καταβολής στη Φορολογική Διοίκηση, οι οποίες έχουν καταληκτικές ημερομηνίες καταβολής μετά από την 1η Ιουνίου 2020. Με απόφαση του Υπουργού Οικονομικών, η οποία εκδίδεται μετά από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, δύναται να καθορίζονται προγενέστερη ή μεταγενέστερη ημερομηνία της 1ης Ιουνίου 2020, ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις, καθώς και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου.».

2. Η διάταξη του έβδομου εδαφίου της παρ. 1 δεν εφαρμόζεται για οφειλές που καταβλήθηκαν πριν από τις 11.3.2020.

Άρθρο 4

Επέκταση της μείωσης μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων, μισθώσεων κύριας κατοικίας, μισθώσεων εξαρτημένων μελών – φοιτητών και μισθώσεων ναυτικών για τον μήνα Μάιο 2020

1. Το δεύτερο άρθρο της από 20.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α΄ 68), η οποία κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020 (Α΄ 83) αντικαθίσταται από τον χρόνο έναρξης ισχύος της ΠΝΠ ως εξής:

«Άρθρο δεύτερο

Μείωση μισθώματος επαγγελματικών μισθώσεων και μισθώσεων κύριας κατοικίας

1. Ο μισθωτής επαγγελματικής μίσθωσης προς εγκατάσταση επιχείρησης, για την οποία έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς

λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19, απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής του 40% του συνολικού μισθώματος για τους μήνες Μάρτιο, Απρίλιο και Μάιο 2020, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί μισθώσεων. Τέλος χαρτοσήμου και ΦΠΑ κατά περίπτωση υπολογίζονται εκ νέου και επιβάλλονται επί του μισθώματος που προκύπτει από την ανωτέρω μερική καταβολή. Η μερική μη καταβολή του μισθώματος του πρώτου εδαφίου δεν γεννά δικαίωμα καταγγελίας της σύμβασης εις βάρος του μισθωτή ούτε οποιαδήποτε άλλη αστική αξίωση. Τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια ισχύουν και για την περίπτωση μισθωτών στους οποίους έχει παραχωρηθεί έναντι μισθώματος η χρήση πράγματος, κινητού ή ακινήτου, ή και των δύο από κοινού, που προορίζεται αποκλειστικά για επαγγελματική χρήση στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μίσθωσης, και αφορά σε επιχειρήσεις για τις οποίες έχουν ληφθεί ειδικά και έκτακτα μέτρα περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19, μέσω της επέκτασης του χρόνου αποπληρωμής του ως άνω ποσοστού του 40% σε έως και δώδεκα (12) μηνιαίες δόσεις για συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης ακινήτων και σε έως έξι (6) μηνιαίες δόσεις για συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης κινητών μέσω συμφωνιών αναδιάρθρωσης των συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχουν συνάψει οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης. Τα καταβλητέα κατά την έναρξη της χρηματοδοτικής μίσθωσης αυξημένα μισθώματα απομείωσης κεφαλαίου, αποπληρώνονται στο σύνολό τους κατά τις συμφωνηθείσες ημερομηνίες.

2. Η παρ. 1 ισχύει και για τις συμβάσεις μίσθωσης κύριας κατοικίας, στις οποίες μισθωτής είναι εργαζόμενος ή σύζυγος ή το έτερο μέρος συμφώνου συμβίωσης εργαζομένου σε επιχείρηση της ίδιας παραγράφου, του οποίου έχει ανασταλεί προσωρινά η σύμβαση εργασίας λόγω των μέτρων αποφυγής της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19. Για την εφαρμογή του προηγούμενου εδαφίου απαιτείται ο εργαζόμενος, ανεξαρτήτως εάν έχει συμβληθεί ο ίδιος ή ο/η σύζυγος ή το έτερο μέρος συμφώνου συμβίωσης ως μισθωτής, να συνδεόταν με σχέση εργασίας με την επιχείρηση κατά τον χρόνο έναρξης εφαρμογής των ειδικών και έκτακτων μέτρων περί αναστολής ή προσωρινής απαγόρευσης λειτουργίας για προληπτικούς ή κατασταλτικούς λόγους που σχετίζονται με τον κορωνοϊό COVID-19.

3. Ο μισθωτής επαγγελματικής μίσθωσης προς εγκατάσταση επιχείρησης, η οποία έχει πληγεί δραστικά από την επιδημία του κορωνοϊού COVID-19, δυνάμει των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 1, της παρ. 2 του άρθρου 2 και των παρ. 1 και 2 του άρθρου 3 της από 11.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 55), όπως κυρώθηκε με το άρθρο 2 του ν. 4682/2020 (Α' 76), απαλλάσσεται από την υποχρέωση καταβολής του 40% του συνολικού μισθώματος για τους μήνες Απρίλιο και Μάιο 2020, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί μισθώσεων, σύμφωνα με τα λοιπά οριζόμενα στην παρ. 1. Τα οριζόμενα στο προηγούμενο εδάφιο ισχύουν και για την περίπτωση μισθωτών στους οποίους έχει παραχωρηθεί έναντι μισθώματος η χρήση πράγματος, κινητού ή ακινήτου, ή και των δύο από κοινού, που προορίζεται αποκλειστικά για επαγγελματική χρήση στο πλαίσιο χρηματοδοτικής μί-

σθωσης, και αφορά σε επιχειρήσεις του πρώτου εδαφίου, μέσω της επέκτασης του χρόνου αποπληρωμής του ως άνω ποσοστού του 40% σε έως και δώδεκα (12) μηνιαίες δόσεις για συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης ακινήτων και σε έως έξι (6) μηνιαίες δόσεις για συμβάσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης κινητών μέσω συμφωνιών αναδιάρθρωσης των συμβάσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που έχουν συνάψει οι εταιρείες χρηματοδοτικής μίσθωσης. Τα καταβλητέα κατά την έναρξη της χρηματοδοτικής μίσθωσης αυξημένα μισθώματα απομείωσης κεφαλαίου, αποπληρώνονται στο σύνολό τους κατά τις συμφωνηθείσες ημερομηνίες. Τα οριζόμενα στο πρώτο εδάφιο ισχύουν και για τις συμβάσεις μίσθωσης κύριας κατοικίας, στις οποίες μισθωτής είναι εργαζόμενος ή σύζυγος ή το έτερο μέρος συμφώνου συμβίωσης εργαζομένου σε επιχείρηση του πρώτου εδαφίου του οποίου έχει ανασταλεί προσωρινά η σύμβαση εργασίας λόγω των μέτρων αποφυγής της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τηρουμένων των προϋποθέσεων της παρ. 2.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, μετά από εισήγηση του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, καθορίζονται η διαδικασία, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

2. Το άρθρο 3 του ν. 4684/2020 (Α' 86) αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 3

Μείωση μισθώματος για μισθώσεις εξαρτημένων μελών - φοιτητών υπό όρους

1. Η απαλλαγή από την υποχρέωση καταβολής του 40% του συνολικού μισθώματος για τους μήνες Απρίλιο και Μάιο 2020, κατά παρέκκλιση των κείμενων διατάξεων περί μισθώσεων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παρ. 1 και 3 του άρθρου δεύτερου της από 20.3.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68), όπως κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4683/2020 (Α' 83), ισχύει και για τις συμβάσεις μίσθωσης ακινήτων για την κάλυψη στεγαστικών αναγκών τέκνου – εξαρτώμενου μέλους, το οποίο φοιτά σε ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης εκτός του τόπου μόνιμης κατοικίας του, εφόσον ένας τουλάχιστον γονέας είναι εργαζόμενος σε επιχείρηση της παρ. 1 ή της παρ. 3 του ως άνω άρθρου, και του οποίου έχει ανασταλεί προσωρινά η σύμβαση εργασίας λόγω των μέτρων αποφυγής της διασποράς του κορωνοϊού COVID-19, τηρουμένων και των λοιπών προϋποθέσεων του ίδιου άρθρου.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Ανάπτυξης και Επενδύσεων και Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, κατόπιν εισήγησης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων, καθορίζονται η διαδικασία, τα απαραίτητα δικαιολογητικά, οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για την εφαρμογή του παρόντος.»

3. Η παρ. 4 του εξηκοστού τρίτου άρθρου της από 30.03.2020 Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου (Α' 68), που κυρώθηκε με το άρθρο 1 του ν. 4684/2020, αντικαθίσταται ως εξής:

«4. Ναυτικοί των οποίων η σύμβαση ναυτολόγησης τελεί σε αναστολή σύμφωνα με την παρ. 2 ή σύζυγος ή το